

41. rocznica powstania NSZZ „Solidarność”

W piątek (17.09) mija 41. rocznica powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Dzięki zawartym pod koniec sierpnia i na początku września Porozumieniom Sierpniowym przedstawiciele robotników z całej Polski sporządzili statut, który ostatecznie zdecydował o powstaniu pierwszego legalnego, ogólnokrajowego związku zawodowego.

Podpisane 31 sierpnia 1980 r. porozumienie, znane jako Porozumienie Sierpniowe, między delegacją rządową, a komitetem strajkowym, które oznaczało powstanie pierwszego po II wojnie światowej legalnego pierwszego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” było następstwem strajków, które wybuchły latem 1980 r. Były one reakcją na podwyżki cen mięsa i wędlin wprowadzone przez komunistyczny reżim.

Pierwsze protesty robotnicze odbyły się w lipcu 1980 r. m.in. w WSK PZL - Mielec, Zakładach Metalurgicznych POMET w Poznaniu i Przedsiębiorstwie Transbud w Tarnobrzegu. W ciągu tego miesiąca w 177 zakładach pracy strajkowało ok. 80 tys. osób.

W połowie sierpnia działacze Wolnych Związków Zawodowych (WZZ) Wybrzeża, nielegalnej organizacji założonej w 1978 r., zorganizowali strajk w Stoczni Gdańskiej. Założycielami WZZ byli m.in.: Anna Walentynowicz, Andrzej Gwiazda, Krzysztof Wyszkowski, Bogdan Lis.

Na skutek zwolnienia działaczki opozycyjnej, Anny Walentynowicz w jej obronie 14 sierpnia 1980 r. wybuchł kolejny strajki na kilku wydziałach stoczni. Strajk niemal nie zakończył się po dwóch dniach, ponieważ ówczesny dyrektor Stoczni Gdańskiej zgodził się na spełnienie postulatów strajkujących: przywrócenie do pracy Walentynowicz i Lecha Wałęsy, podwyżkę płac dla każdego zatrudnionego, budowę pomnika ofiar grudnia 1970 r., gwarancje nietykalności dla strajkujących.

Jednak w ramach solidarności z innymi zakładami, które w sierpniu podjęły strajki większość działaczy utworzyło Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), w ramach którego spisano 21 postulatów.

Po zarejestrowaniu przez sąd „Solidarności” związek liczył blisko 10 mln członków w wszystkich przedsiębiorstwach i instytucjach, oprócz Milicji Obywatelskiej oraz Ludowego Wojska Polskiego.

Cezary Rutkowski

